

VILNIAUS R. PAKENĖS ČESLOVO MILOŠO PAGRINDINĖS MOKYKLOS PEDAGOGŲ ETIKOS KODEKSAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Pedagogų etikos kodeksas (toliau – Kodeksas) nustato pagrindinius mokyklos pedagoginių darbuotojų profesinės etikos reikalavimus ir įsipareigojimus.

II SKYRIUS PAGRINDINĖS SĄVOKOS

Etika – tai asmens elgesį ir veiksmus sąlygojantis vertybių taikymas.

Etikos normų pažeidimas – poelgis, veiksmas, elgesys darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, sukeliantis prieštarigus bendradarbių vertinimus, pasireiškiančius priimtų Kodekso dorovinės elgsenos principų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris blogina bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.

Etikos problema – netinkamai padarytas sprendimas ar atliktas veiksmas pažeidžiant etikos principus.

Etiškas sprendimas – tai geras, teisingas, visuomenės daugumos puoselėjamos vertybėms neprieštaraujantis sprendimas.

Interesų konfliktas – situacija, kai pedagogas, atlikdamas savo pareigas, vykdo pavedimus bei priima sprendimus, susijusius su jo privačiais interesais.

Kompetencija – funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, energijos.

Pedagogo asmenybė – tai visuma profesinių, psichologinių-socialinių asmens savybių, sąlygojančių sėkmingą pedagoginę veiklą.

Moralė – tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.

Pedagogų etika – dora, pareigingumu, atsakingumu, kūrybingumu, sąžiningumu, teisingumu, žmoniškumu, objektyvumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etinės elgsenos laikymasis viešame gyvenime.

Privatus pedagogo interesas – turtinis arba neturtinis pedagogo suinteresuotumas, galintis turėti įtakos sprendimams atliekant savo pareigas.

Tolerancija – pakantus gerbimas kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo.

Vertybė – idėjos ir įsitikinimai, formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną.

III SKYRIUS PEDAGOGŲ ETIKOS KODEKSO TIKSLAI

2. Pedagogų etikos kodekso paskirtis – siekti etiško ir profesionalaus elgesio su mokiniais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais) ir kitais šeimos nariais, kolegomis ir bendruomene.
3. Didinti visuomenės pasitikėjimą mokyklos veikla.
4. Vertinti ir spręsti konkrečius etinio pobūdžio klausimus.
5. Vykdyti neetiško elgesio prevenciją.

IV SKYRIUS

PAGRINDINIAI PEDAGOGŲ ETIKOS PRINCIPAI

6. Pedagogai savo veikloje vadovaujasi šiais pagrindiniais elgesio ir veiklos principais:

- 6.1. pagarbos;
- 6.2. teisingumo;
- 6.3. žmogaus teisių pripažinimo;
- 6.4. atsakomybės;
- 6.5. sąžiningumo;
- 6.6. atidos ir solidarumo.

7. Pagarbos principas. Vadovaudamasis šiuo principu pedagogas pripažįsta, kad bendravimas su mokiniais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais), kitais šeimos ir įstaigos bendruomenės nariais grindžiamas asmens orumo ir nelygstamos vertės pripažinimu bei pasitikėjimu, taip kuriant saugią, atvirą, savivertę ir kūrybiškumą skatinančią atmosferą. Puoselėti pagarbius savitarpio santykius su kiekvienu bendruomenės nariu, nuolat rūpintis savo kalbos ir bendravimo kultūra.

8. Teisingumo principas. Vadovaudamasis šiuo principu pedagogas pripažįsta mokinių ugdymosi poreikių įvairovę, atsižvelgia į kiekvieno mokinio socialinės, kultūrinės aplinkos ypatumus ir yra nešališkas vertindamas kiekvieno mokinio pasiekimus ir pažangą, ugdymosi poreikius, mokinių ar jų grupių dalyvavimą bendruomenės gyvenime., sprenddamas konfliktus. Objektyviai vertinti kitų darbus ir pastangas atskleidžiant nepanaudotas galimybes, kolegiškai patarti ir padėti vieni kitiems nemoralizuojant ir neteisiant.

9. Žmogaus teisių pripažinimo principas. Vadovaudamasis šiuo principu pedagogas nepažeidžia mokinio teisių ir teisėtų interesų, vadovaujasi lygiateisiškumo ir nediskriminavimo nuostatomis ir siekia, kad socialiniai, rasiniai, kalbiniai, religiniai arba kiti veiksniai nedarytų įtakos jo elgesiui profesinėje veikloje. Vadovautis skirtingų lyčių lygybės principu, būti tolerantiškiems kitai nuomonei, kitų tautybių, rasių, religinių bei politinių įsitikinimų atstovams.

10. Atsakomybės principas. Vadovaudamasis atsakomybės principu pedagogas veikia kaip profesionalas, nuolat tobulina savo profesines kompetencijas, reikalingas siekiant kokybiškai atlikti pedagoginį darbą – ugdyti remiantis kiekvieno mokinio gebėjimais, ugdymosi poreikiais ir polinkiais.

11. Sąžiningumo principas. Vadovaudamasis sąžiningumo principu pedagogas teikia teisingą informaciją apie savo patirtį, profesinę padėtį ir kompetenciją, savo profesinėje veikloje sąžiningai naudoja išteklius, vadovaujasi mokyklos vidaus tvarkos taisyklėmis, nepiktnaudžiauja nei savo padėtimi, nei mokinių pasitikėjimu, jų nenaudoja asmeninės naudos tikslais.

12. Atidos ir solidarumo principas. Vadovaudamasis atidos ir solidarumo principu, žmogiško solidarumo nuostatomis pedagogas bendrauja su mokiniais, jų tėvais, (globėjais, rūpintojais), kitais mokinio šeimos nariais, kolegomis ir bendruomene siekdamas geros mokinių savijautos, savo empatija ir veiksmais įrodydamas suprantąs mokinių emocinę būseną.

13. Suprasti, kad pedagogų etiką pažeidžia:

13.1. Mokinių arba kolegų diskriminavimas dėl dalyvavimo politinėje, visuomeninėje, kultūrinėje ar sportinėje veikloje;

13.2. Nesąžininga profesinė konkurencija tarp kolegų, dalyvavimas negarbinguose sandoriuose, visiems pedagogams skirtos informacijos slėpimas, eskaluojami smulkmeniški konfliktai ir intrigos;

13.3. Nepagarbus pedagogo atsiliepimas apie nedalyvaujančio pokalbyje kolegos pedagoginius gebėjimus, asmenines savybes;

13.4. Viešinama ar viešai aptarinėjama konfidenciali informacija apie kolegas (darbo užmokestis, karjeros ketinimai, asmeninis gyvenimas ir pan.).

13.5. Kolegų vertinimas turi remtis tik dalykišku profesinės veiklos vertinimu ir pedagogo profesinėmis savybėmis, o ne asmeniniu ar politiniu santykiu.

14. Suprasti, kad pedagogų etikai prieštarauja:

14.1. Nepakantumas kitokiai mokinių ar kolegų nuomonei ir argumentuotai kritikai;

14.2. Teisės atsakyti į kritiką ar kaltinimus ignoravimas;

14.3. Pedagogų ir mokinių tėvų išsakomos nuomonės apie priimamus reikšmingus bendruomenei sprendimus sąmoningas ribojimas arba ignoravimas.

15. Tausoti ir atsakingai naudoti mokyklos turtą, medžiaginius išteklius, taupiai naudoti materialias vertybes, rėmėjų, investuotojų lėšas vykdant prisiimtus įsipareigojimus.

16. Šią nuostatą pažeidžia:

16.1. Mokyklos materialinių ir finansinių išteklių naudojimas politinei veiklai, privačiam verslui ar asmeninių poreikių tenkinimui;

16.2. Piktnaudžiavimas mokyklos ištekliais vykdant projektus;

16.3. Mokyklos nuosavybės niokojimas dėl piktnaudžiavimo arba dėl aplaidumo.

17. Asmuo negali būti laikomas nepriekaištingos reputacijos, jeigu yra bent viena iš šių aplinkybių:

17.1. Jis yra teistas už sunkų ir (ar) labai sunkų nusikaltimą neatsižvelgiant į tai, ar teistumas yra išnykęs, ar panaikintas, ar teistas už kitą tyčinį nusikaltimą, jeigu teistumas neišnykęs ar nepanaikintas;

17.2. Jis buvo atleistas iš darbo už darbo pareigų ar darbo drausmės pažeidimą ir nuo atleidimo iš darbo nepraėjo treji metai;

17.3. Piktnaudžiauja alkoholiu, psichotropinėmis, narkotinėmis ar kitomis psichiką veikiančiomis medžiagomis;

17.4. Jo elgesys ir veikla nėra suderinami su Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro patvirtinto Pedagogų etikos kodekso reikalavimais.

18. Kiekvienas pedagogas turi be baimės, tačiau korektiškai ir geranoriškai kelti į viešumą esamas negeroves, siekiant pagerinti psichologinį bendruomenės klimatą.

19. Kiekvienas mokykloje dirbantis pedagogas turi prisiimti dalį atsakomybės už sklandų darbą, savo veikloje turi vadovautis bendruomenės viešaisiais interesais, vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto.

20. Gerbti ir puoselėti esamas bei prisidėti kuriant naujas bendruomenės tradicijas.

V SKYRIUS UGDYMO IR DARBO ETIKA

21. Bendraudami ir bendradarbiaudami pedagogai turi būti kompetentingi, kultūringi, humaniški, teisingi, reiklūs sau ir kitiems.

22. Pedagogas privalo nešiurkščiai, neįžeidžiančiai, bet reikliai reikšti kategorišką nepakantumą bet kokiai smurto formai, mokinių nesąžiningumui, elgesio normų pažeidimo faktams (plagijavimas, nusirašinėjimas, falsifikavimas, pažymių klastojimas).

23. Mokinio žinių ir įgūdžių vertinimas turi būti teisingas, sąžiningas, suderintas su mokomojo dalyko tikslais, priklausantis nuo žinių kokybės.

24. Neleistinas nekorektiškas, tendencingas kolegos darbo kritikavimas ir sąmoningas menkinimas dėl asmeninės antipatijos, konkurencijos, politinių ar kitokių motyvų.

25. Pasitikėjimo atmosferai bendruomenėje kenkia konfidencialios informacijos pateikimas (atskleidimas) tretiesiems asmenims, jos aptarinėjimas su kitais pedagogais nesant specialaus pagrindo (teisinio, naudos mokiniui), neleidžiama naudoti privataus pobūdžio informacijos apie mokinį be jo tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimo.

VI SKYRIUS

ETIKOS KODEKSO PRIĖMIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

26. Būtina Kodekso priėmimo sąlyga – viešas projekto svarstymas, kad jis būtų priimtas kaip įsipareigojimas, o ne įpareigojimas.

27. Kodeksas suderintas su Mokyklos taryba ir skelbiamas mokyklos interneto tinklalapyje.

28. Mokyklos bendruomenė įsipareigoja gerbti Kodeksą, laikytis jo reikalavimų ir rūpintis jo veiksmingumu.

29. Kodekso vykdymo priežiūrą atlieka sudaryta etikos komisija, susidedanti iš 3 pedagogų, renkama Mokytojų tarybos posėdyje. Komisijos kadencijos laikotarpis – 3 metai.

30. Mokyklos pedagogų etikos komisija nagrinėja skundus vadovaudamasi atsakomybe, viešumu, be asmeninio išankstinio nusistatymo.

31. Mokyklos etikos komisija svarsto tik aiškiai motyvuotus prašymus dėl pedagogų etikos normų pažeidimų. Anoniminiai prašymai nesvarstomi. Komisijos nariai turi laikytis konfidencialumo ir neskleisti informacijos, kol atliekamas tyrimas. Prašymo svarstymas atliekamas per 10 darbo dienų.

32. Etikos komisija savo darbą atlieka vadovaudamasi patvirtintu etikos komisijos darbo reglamentu.

33. Kodeksas priimtas kaip pedagogų bendruomenės susitarimas dėl tam tikrų vertybinių elgesio nuostatų turi palaikyti etinį susirūpinimą, skatinti svarstyti etikos problemas ir jų sprendimo būdus.

34. Kodekso pažeidimai nagrinėjami tik dalyvaujant pedagogui, kurio elgesys svarstomas.

35. Pedagogų etikos komisijos nutarimai yra rekomendacinio pobūdžio.

VII SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

36. Laikytis šio kodekso reikalavimų – kiekvieno pedagogo pareiga ir garbės reikalas.

37. Tais atvejais, kai pedagogo elgesys profesinėje veikloje neregamentuojamas kitų teisės aktų arba šio Pedagogų etikos kodekso, kiekvienas pedagogas privalo laikytis susiformavusių tradicijų, kurių turinys atitinka bendruosius etikos principus.